

AV. EDUARD DRAGOMIR

AV. ROXANA PALIȚĂ

ORGANIZAREA ȘI EXERCITAREA PROFESIEI DE AVOCAT

*SINTEZE PENTRU PREGĂTIREA EXAMENULUI
DE ADMITERE ȘI DEFINITIVARE
ÎN PROFESIA DE AVOCAT*

**Cuprinde ca anexă Legea nr. 51/1995, republicată,
cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cele aduse
prin O.U.G. nr. 159/2008**

Copyright © 2008 Editura *Nomina Lex*

Toate drepturile rezervate Editurii *Nomina Lex*

Nici o parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al Editurii *Nomina Lex*!

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DRAGOMIR, EDUARD

**Organizarea și exercitarea profesiei de avocat : sinteze
pentru pregătirea examenului de admitere și definitivare în
profesia de avocat / Dragomir Eduard, Roxana Paliță. - București :
Nomina Lex, 2008**

ISBN 978-973-88153-9-1

I. Paliță, Roxana

347.965

Editura *Nomina Lex*:

București, Sector 6, Bd. Timișoara, nr. 19,

Bl. C6, Sc. B, Ap. 38

Tel./Fax. 021/413.40.27

Website: www.nominalex.ro

Departamentul difuzare carte:

Tel./Fax 021/413.40.27

Tel. 0745.757.098; 0723.845.248

Program: Luni/Vineri – 10⁰⁰-16⁰⁰

Website: www.nominalex.ro

ABREVIERI

alin.	Alineatul
apud.	Citat după
art.	Articolul
C. civ.	Codul civil
Cf.	Conform
C. pen.	Codul penal
C. proc. civ.	Codul de procedură civilă
C. proc. pen.	Codul de procedură penală
Ed.	Editura
Lege	Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare
M. Of.	Monitorul Oficial al României
n.a. (n.n.)	Nota autorilor (nota noastră)
nr.	numărul
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de Urgență a Guvernului
op. cit.	Opera citată
p.	Pagina
pct.	Punctul
S.E.E.	Spațiul Economic European
s.n.	Sublinierea autorilor
urm.	Următoarele
vol.	Volumul
U.E.	Uniunea Europeană
U.N.B.R.	Uniunea Națională a Barourilor din România

Această lucrare este destinată persoanelor care vor să-și ușureze munca de pregătire a examenului de PRIMIRE sau DEFINITIVARE în profesia de AVOCAT, câștigând timpul pe care altfel l-ar pierde cu sistematizarea materiilor de învățat.

Aceste sinteze nu reprezintă puncte oficiale ale nici unei instituții publice și nu implică în nici un mod asemenea instituții, ele fiind elaborate și redactate conform opiniei autorului (autorilor), ținând cont de bibliografia recomandată de instituțiile abilitate și în conformitate cu legislația în vigoare la momentul elaborării.

Sintezele de față nu sunt neapărat și suficiente pentru promovarea examenelor. O bună pregătire necesită un studiu al tuturor surselor bibliografice recomandate de instituțiile abilitate!

CUPRINS

PARTEA I: DESPRE AVOCATURĂ ȘI AVOCAȚI	9
--	----------

PARTEA A II-A: PREZENTAREA UNOR POSIBILE SUBIECTE DE EXAMEN	13
--	-----------

01. Activitatea avocatului. Activități fiduciare	13
02. Adunarea Generală a baroului. Componentă. Competențe. Condiții de întrunire	16
03. Asistența judiciară	18
04. Aspecte procedurale privind modalitățile de primire în profesia de avocat	29
05. Atribuțiile Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România	34
06. Atribuțiile Președintelui Uniunii Naționale a Barourilor din România	36
07. Cabinetele individuale de avocat asociate și grupate. Diferențieri	36
08. Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România. Componentă și atribuții	38
09. Competențele organelor profesiei în ceea ce privește anchetarea abaterilor disciplinare și exercitarea acțiunii disciplinare	39
10. Condițiile dobândirii calității de avocat definitiv	40
11. Condițiile generale de înscriere în avocatură	41
12. Conflictul de interese. Gestionarea acestui conflict	42
13. Congresul avocaților	43
14. Consiliul baroului. Componentă și atribuții.	45
15. Contractul de asistență juridică. Efecte. Încetare	46
16. Contractul de formare profesională inițială	53
17. Decanul baroului. Alegerea și competențele decanului. Actele emise de decan în exercitarea atribuțiilor sale.	55
18. Deontologia relațiilor avocaților cu clienții. Inițierea și încetarea relațiilor cu clientul. Conflictul de interese	56
19. Deontologia relațiilor dintre avocați. Cooperarea dintre avocații din State-membre diferite. Corespondența între avocați din State membre ale Uniunii Europene diferite	57
20. Exercitarea dreptului de a pune concluzii în instanța de judecată. Condiții generale și speciale	58
21. Exercitarea profesiei de avocat în România de către membrul unui barou din altă țară	59

22. Formele de exercitare a profesiei de avocat	60
23. Formele de exercitare a profesiei de avocat. Cabinetul individual de avocat	63
24. Independența, autonomia și libertatea avocatului	65
25. Interdicții privind exercitarea profesiei de avocat	69
26. Încetarea calității de avocat. Cazurile de încetare. Aspecte procedurale. Posibilitatea continuării exercitării profesiei	70
27. Îndatoririle avocaților. Fapte ce constituie cazuri de concurență profesională neloială	71
28. Judecarea acțiunii disciplinare. Căi de atac	74
29. Libertatea contractuală a avocatului. Stabilirea relațiilor de colaborare cu alți profesioniști	74
30. Modalități de exercitare a profesiei de avocat. Avocatul colaborator și avocatul salarizat în interiorul profesiei. Regim juridic aplicabil	75
31. Modalități de exercitare a profesiei de avocat. Avocatul titular al cabinetului individual și avocatul asociat	78
32. Modalități de realizare a activității avocatului	79
33. Modalități de rezolvare a neînțelegerilor dintre avocați. Arbitrajul	80
34. Modalități de rezolvare a neînțelegerilor dintre avocați. Medierea	82
35. Nedemnități și incompatibilități privind exercitarea profesiei de avocat	83
36. Obligativitatea asigurării de răspundere profesională. Condiții	85
37. Ocrotirea prin lege a avocatului în exercitarea profesiei. Răspunderea avocatului pentru susținerile sale în fața organelor cu activitate jurisdicțională	86
38. Onorarii. Stabilire. Împărțirea onorariului cu o persoană care nu este avocat. Onorariile pentru recomandare	87
39. Onorariul. Criterii și modalități de stabilire. Procedura de soluționare a contestațiilor și reclamațiilor privind onorariul	88
40. Organele de conducere ale Baroului	90
41. Organele de conducere ale Uniunii Naționale a Barourilor din România	91
42. Organizarea Casei de Asigurări a Avocaților din România. Contribuția avocatului la sistemul de asigurări sociale	93
43. Pactul de quota litis	94
44. Pregătirea profesională continuă	95
45. Primirea în profesie a persoanelor provenind dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European care sunt autorizate să-și desfășoare activitățile profesionale sub titlul profesional corespunzător obținut într-un stat membru.	100
46. Principiile fundamentale care guvernează exercitarea profesiei de avocat	102

47. Principiile și regulile fundamentale ale exercitării profesiei de avocat	108
48. Protecția legală a profesiei de avocat. Avocatul ca subiect pasiv al infracțiunii. Avocatul ca subiect activ al tragerii la răspundere penală	112
49. Publicitatea formelor de exercitare a profesiei de avocat	113
50. Răspunderea disciplinară a avocaților. Organizarea și funcționarea instanțelor disciplinare	117
51. Răspunderea disciplinară a avocaților. Reguli de procedură în acțiunea disciplinară	120
52. Regimul juridic al secretului profesional	124
53. Relațiile dintre avocat și client. Conflictul de interese	125
54. Relațiile dintre avocați cu clienții cu privire la fondurile clienților	128
55. Sancțiuni disciplinare. Aplicarea și executarea acestora	129
56. Secretul profesional. Confidențialitatea. Diferențieri	130
57. Societatea civilă de avocați. Constituire. Funcționare	133
58. Societatea profesională cu răspundere limitată. Constituire. Dobândirea personalității juridice. Funcționare	134
59. Stagiul profesional. Durata stagiului. Suspendarea stagiului. Obligatorietatea susținerii examenului de definitivat	136
60. Structura organizatorică a profesiei de avocat. Organele profesiei	140
61. Suspendarea calității de avocat. Cazurile de suspendare. Procedura incidentă în cazul suspendării exercițiului dreptului de a profesa avocatura	147
62. Tabloul avocaților. Criterii de întocmire. Conținut. Condițiile înscrierii, reînscrierii, menținerii și radierii din tabloul anual	148
63. Transferul într-un alt barou. Condiții și aspecte procedurale	150
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	151

PARTEA A III-A: ANEXE 152

ANEXA NR. 1. Legea nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat (actualizată cf. O.U.G. nr. 159/2008)	152
ANEXA NR. 2. Codul Deontologic al Avocaților din Uniunea Europeană	190
ANEXA NR. 3. Programul de pregătire profesională continuă a avocaților pe perioada 1 ianuarie 2008 – 1 ianuarie 2011	200
ANEXA NR. 4. Hotărârea Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România nr. 423 din 27 septembrie 2008 cu privire la examenul de primire în profesia de avocat	217
Anexa nr. 1 la Hotărârea nr. 413/2008: Tematica de examen și Bibliografia	219
Anexa nr. 2 la Hotărârea nr. 413/2008: Subiectele de examen	226
Anexa nr. 3 la Hotărârea nr. 413/2008: Modelul cererii de înscriere la examen	238

ANEXA NR. 5. Decizia Consiliului U.N.B.R. nr. 268/2007 de aprobare a Regulamentului-cadru privind organizarea examenului de primire în profesia de avocat și a examenului de obținere a titlului profesional de avocat definitiv	240
Anexa nr. 1 la Decizia Consiliului U.N.B.R. nr. 268/2007: Regulament-cadru privind organizarea examenului de primire în profesia de avocat și a examenului de obținere a titlului profesional de avocat definitiv	241
ANEXA NR. 6. Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 295/15 decembrie 2007	251
Anexa nr. 1 la Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 295/2007: Tematica și Bibliografia materiilor obligatorii și opționale la care urmează a se face examinarea pentru dobândirea titlului profesional de avocat definitiv	254
Anexa nr. 2 la Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 295/2007: Modelul cererii de înscriere la examenul pentru dobândirea titlului profesional de avocat definitiv	300

DESPRE AVOCATURĂ ȘI AVOCAȚI

„Avocatura este tot atât de veche ca și magistratura,
tot atât de nobilă ca și virtutea,
tot atât de necesară ca și justiția”
(Henri François d'Aguesseau)

În perioada Romei Antice, avocatul era un prieten chemat în ajutor în caz de pericol (*ad-vocati*). În plus, el era cel care stăpânea cel mai bine știința dreptului și arta de a vorbi (oratorul)¹.

În Evul Mediu, organizația profesională a avocaților devenise din ce în ce mai mult un Ordin al Statului, similar confreriilor religioase².

În Franța, între 1350-1790, Ordinul avocaților era structurat în trei grupe – consultanții, pledanții și audianții – care aveau diferite competențe. Ulterior Revoluției franceze din 1789, profesia de avocat a cunoscut o nouă organizare, consacrată mai târziu de majoritatea sistemelor legislative din Statele Unite și Europa. Astfel, era aproape general recunoscut că avocatul îmbina rolul de reprezentant al clientului său cu acela de pledant în fața justiției.

Cu peste un secol în urmă, specialiștii în domeniu vorbeau de avocați ca fiind acele persoane care, „justificând unele cunoștințe de legi și de experiența lucrurilor spre a fi înscrși în tabloul avocaților, se însărcinează a reprezenta pe cetățeni în justiție și de a le apăra prin grai și prin scris onoarea, viața, libertatea și averea”. Potrivit aceleiași opinii, avocații sunt puternici auxiliari ai justiției, făcând parte – oarecum – din magistratură, cu care au raporturi „intime”. Ei ar fi *primii oracoli ai justiției*, deoarece *luminează pe judecători și prepară hotărârile*. Concluzionând, se sublinia că *misiunea avocatului este de a stinge neînțelegerile de la nașterea lor chiar, de a fi protectorul și conducătorul concetățenilor și geniul tutelar al odihnei familiilor*³.

Ulterior, noțiunea de „avocat” a primit și alte definiții în literatura de specialitate. În anii '30 se arăta, de exemplu, că avocatul este persoana care

¹ Primele asociații profesionale ale avocaților s-au înființat în epoca lui Justinian.

² Riturile publice ale *Religio Romana* erau oficiate și controlate de către diferite colegii de preoți și de alți preoți speciali și magistrați. Acele organisme religioase care erau sub rangul de colegiu erau numite *sodalicia*, apoi mai erau o mulțime de preoți „*independenți*” ai altor culte care purtau titlul de *sacerdos*. Adicional, existau **confrerii** ale unor culte importate de romani (spre exemplu, **cultul lui Isis și Serapis**).

³ George Tocilescu, „*Curs de procedură civilă*”, Iași, 1887, p. 165.

*intervine obișnuit pe lângă organele judecătorești pentru a apăra interesele celor ce se judecă, în condițiile determinate de lege și îndeplinind acest oficiu ca profesiune*⁴. În privința rolului pe care avocații îl îndeplinesc în sistemul organizatoric modern al justiției, acesta este considerat drept unul esențial. *„Avocatului i se cer cunoștințe temeinice în tot ce privește dreptul, legile și formele judiciare, dar i se mai cere o mare autoritate morală, sprijinită pe o independență desăvârșită și pe o adevărată pasiune pentru adevăr și pentru justiție*⁵. Avocatul trebuie să fie cel mai de seamă auxiliar al justiției și principalul colaborator al judecătorului, în condițiile în care el studiază cauzele în care el intervine, examinează și restabilește faptele în discuție, punând la punct problemele de drept legate de acele fapte și aducând în serviciul dreptului toată puterea talentului său. *„Ceea ce orice om de bun simț trebuie să vadă este că, într-o societate liberă, oficiul de avocat, exercitat de cetățeni luminați, onești și independenți, este tot atât de indispensabil ideii de justiție ca și acel de magistrat, destinat la rândul său celor ce reprezintă cumpătarea, demnitatea și imparțialitatea”*⁶.

Într-o altă încercare de a identifica poziția avocatului în procesul înfăptuirii justiției, dar și în societate, se arată că, în genere, avocatul are ca misiune să apere toate cauzele, fiind acela care intervine *„pentru văduvă și orfan, pentru sărac și bogat”*. Subliniind necesitatea că într-o societate democratică avocații să aibă dreptul la liberă exprimare, în aceeași opinie se arată că avocatul este în poziția celui capabil să lupte în mod eficient împotriva autoritarismului și a abuzului de putere, căci în fața justiției ei apar ca *„mandatari - interpuși utili și interesați - aleși de părți pentru a le reprezenta în contestațiile ce au de ridicat”*, iar față de părți avocații sunt *„agenții intermediari, necesari - inevitabil - pentru a ajunge la realizarea drepturilor urmărite”*⁷. O astfel de poziție poate fi considerată și ca una îngrată, pentru că nu de puține ori se întâmplă ca avocații să cadă pradă unor prejudecăți publice decurgând din statutul lor de *interpuși inevitabili* și de confidenți ai multor slăbiciuni omenești. *Pentru a se servi de avocat, împlicinatul este obligat a dezvălui motive meschine de rapacitate, acțiuni dolosive și, câteodată, criminale. Or, toate aceste mărturisiri lasă în sufletul acelora care le fac un fel de sentiment uman de egalizare în rău, adică de a arăta că, la rândul lor, nici avocații nu sunt în afară de critică*⁸. Atitudinea este alimentată, după părerea aceluiași autor, și de comportamentul nu întotdeauna demn al unor reprezentanți ai acestui ordin. Un alt aspect care se impută avocaților ar fi și acela că apără elemente alungate de societate din

⁴ Eugen Heroveanu, *„Principiile procedurii judiciare”*, București, 1932, p. 440.

⁵ Eugen Heroveanu, op. cit., p. 442;

⁶ Eugen Heroveanu, op. cit., pag. 443;

⁷ Victor Cădere, *„Tratat de procedură civilă”*, Vol. II, București, 1935, p. 87.

⁸ Victor Cădere, op. cit., pag. 87;

sânul ei. Pe de altă parte, nu trebuie să uităm că respectarea dreptului la apărare, invocă necesitatea judecării cu compasiune umană a aceluia ce au săvârșit fapte antisociale, și să ținem cont, totodată, de posibilitatea unor erori materiale (care sunt frecvente mai ales în sistemul nostru de drept) care cauzează prejudicii grave unor persoane poate nevinovate. *Moralmente chiar, aproape orice criminal prezintă un motiv pentru a nu-l desconsidera, deci de a-l asista, dacă nu pentru ei, apoi pentru familia lui. Dacă pentru toți acei loviți de soartă, un om se interpune între rigiditatea legii, a judecătorului și mizeria omenească, atunci acel om este avocatul*⁹. Criticile împotriva tagmei avocaților au venit nu numai dinspre muritorii de rând, ci și de la personalități ce aveau un sincer dispreț pentru acești *iscușiți mânuitori de vorbe*. Printre ei, Montesquieu, La Fontaine, Moliere, Alexandresco și chiar literatul distins al exaltărilor eroice, Racine¹⁰, care le-a consacrat piesa sa *Les Plaideurs*. Asta pentru a nu mai aminti părerea lui Napoleon¹¹ despre avocați, potrivit căreia n-ar fi decât niște răzvrățitori, fabricanți de crime și trădători.

Ideile înaintașilor au fost reluate și de specialiștii noștri în domeniul juridic, care au regăsit menirea avocatului în apărarea avutului, onoarei, libertății persoanei, fapt pentru care avocatul a avut și are un mare rol social și cele mai înalte demnități în stat. *Menirea avocatului este de a reprezenta sau asista o persoană în justiție sau înaintea autorităților administrative. A conduce și pleda procese în această calitate, a da sfaturi privitoare la situații de ordin juridic*¹². Calitățile ce-l îndreptățesc pe avocat să aibă o stare deosebită în societate sunt experiența, cultura juridică, cultura generală, talentul, cinstea și spiritul de sacrificiu. Deoarece cere independență în manifestare, avocatura este înlăturată în statele despotice și cultivată în statele cu libertăți cetățenești recunoscute.

Lucrările de specialitate de după cea de-a doua Conflagrație Mondială nu au mai consacrat spații largi încercărilor de a defini profesia de avocat, probabil datorită caracterului mai tehnic pe care îl promovează, precum și datorită inutilității - în condițiile actuale - a unei discuții referitoare la rațiunea existenței și poziției avocatului în sistemul judiciar. Problemele ridicate acum în doctrină au în vedere optimizarea formelor de organizare a profesiei, mai ales în perioada pe care o traversăm în acest moment, când reforma sistemului judiciar românesc nu trebuie să fie

⁹ Victor Cădere, op. cit., pag. 88;

¹⁰ Fost dramaturg de origine franceză.

¹¹ A se vedea și, Gheorghe Eminescu, „*Napoleon Bonaparte*”, Vol. I și II, Editura Lumina Lex, București, 1997.

¹² H. Mallot, „*Regles de la profession de avocat*”, Paris, 1866, citat în: Petre Vasilescu, „*Tratat teoretic și practic de procedură civilă*”, Vol. I, Iași, 1939, p. 327.

considerată încheiată.

Revenind la perioada contemporană, într-o definiție recentă, și care, considerăm noi, ar trebui reținută, profesia de avocat este prezentată ca fiind *acea profesie liberală ai cărei membri - avocați înscriși în barouri - dau consultații cu caracter juridic, redactează acte juridice, asistă și reprezintă persoane fizice și juridice în fața instanțelor judecătorești, a autorităților sau instituțiilor publice, precum și în fața oricărui alt subiect de drept, în scopul apărării și valorificării, în limitele legii, a drepturilor, libertăților și intereselor clienților lor*¹³.

¹³ Flavius Baias, „Principiile profesiei de avocat în lumina dispozițiilor Legii nr. 51/1995”, în Revista „Dreptul” nr. 10-11/1995, p. 36.

PARTEA A II-A

PREZENTAREA UNOR POSIBILE SUBIECTE DE EXAMEN

Subiect nr. 1

ACTIVITATEA AVOCATULUI.

ACTIVITĂȚI FIDUCIARE

După cum rezultă din dispozițiile **art. 3 din Legea nr. 51/1995**¹⁴, activitatea avocatului se realizează, printre altele, și prin **activități fiduciare** constând în primirea în depozit, în numele și pe seama clientului, de fonduri financiare și bunuri, rezultate din valorificarea sau executarea de titluri executorii, după încheierea procedurii succesorale sau a lichidării, precum și plasarea și valorificarea acestora, în numele și pe seama clientului, activități de administrare a fondurilor sau a valorilor în care acestea au fost plasate.

Statutul profesiei de avocat dezvoltă dispozițiile legii avocaturii, precizând că¹⁵ avocatul are dreptul să desfășoare activități fiduciare, în numele și pe seama clientului, cu respectarea prevederilor legii și ale Statutului. Activitățile fiduciare exercitate de avocat pot consta în:

- primirea în depozit, în numele și pe seama clientului, de fonduri financiare și bunuri, rezultate din valorificarea de titluri executorii după finalizarea unui litigiu, a unei medieri, a procedurii succesorale sau a lichidării unui patrimoniu;
- plasarea și valorificarea, în numele și pe seama clientului, a fondurilor financiare și a bunurilor încredințate;
- administrarea, în numele și pe seama clientului, a fondurilor sau a valorilor în care acestea au fost plasate.

În exercitarea activităților fiduciare, avocatul trebuie:

- să respecte întocmai limitele și durata mandatului încredințat, expres prevăzut în contractul de asistență juridică special încheiat. Când mandatul comportă împuternicirea de a dispune de fonduri, bunuri sau valori ori de a înstrăina bunurile clientului, avocatul poate proceda la efectuarea acestor operațiuni, numai dacă acest lucru este în mod expres stipulat în mandat sau, în lipsa unei astfel de clauze, numai după ce va fi autorizat în mod special și în scris de către client;

¹⁴ Art. 3 din Legea nr. 51/1995 a fost modificat prin Legea nr. 255/2004, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 559 din 23 iunie 2004.

¹⁵ A se vedea art. 98-108 din Statutul profesiei de avocat.

- să acționeze cu bună-credință, profesionalism și cu diligența unui bun proprietar, fără să se abată de la regulile specifice activității profesionale;
- să administreze afacerile încredințate în interesul exclusiv al clientului;
- să nu influențeze clientul, direct sau indirect, în scopul de a obține beneficii proprii, în afara onorariului de avocat.
- să informeze corect și cu promptitudine clientul cu privire la executarea mandatului fiduciar și a rezultatelor obținute.

În executarea mandatului avocatul poate să desfășoare:

- activități de consultanță;
- operațiuni de conservare a substanței și valorii fondurilor financiare și bunurilor încredințate;
- operațiuni de plasare a fondurilor în active mobiliare sau imobiliare, valori mobiliare și alte instrumente financiare, în condițiile legii;
- administrarea și valorificarea plasamentelor efectuate prin contractarea de operațiuni materiale și efectuarea de operațiuni juridice menite să sporească valoarea și lichiditatea plasamentelor;
- activități conexe cum ar fi completarea declarațiilor de impozit și plata acestora și a celorlalte datorii ale clientului legate de administrarea unor asemenea proprietăți;
- culegerea fructelor și încasarea veniturilor sau a altor rezultate ale investițiilor;
- mijlocirea/medierea operațiunilor financiare etc.;
- orice operațiuni în numerar privind plăți, încasări, efectuări de depozite bancare, compensări, rambursări impuse de natura activității încredințate.

Avocatul va deschide, pentru fiecare client pentru care desfășoară activități fiduciare un cont la o banca reputată (cont fiduciar) destinat depozitarii de fonduri fiduciare.

Prin fonduri fiduciare se înțelege orice sumă primită de către avocat, cu titlu de fond inițial sau rezultată din valorificarea acestuia sau a bunurilor încredințate.

În contul fiduciar nu pot fi depozitate alte sume decât fonduri fiduciare.

Toate plățile legate de activitățile fiduciare efectuate pentru același client vor fi efectuate din contul fiduciar iar toate încasările rezultate din activitățile fiduciare vor fi colectate în contul fiduciar al clientului respectiv.

Avocatul va transmite clientului un extras al contului fiduciar cel puțin o dată la trei luni, dacă în contractul de asistență juridică nu se prevede o perioadă mai scurtă.

Avocatul poate retrage sau autoriza retragerea fondurilor fiduciare din contul fiduciar, precum și instrucește efectuarea de plăți din acesta doar în următoarele situații:

- pentru efectuarea de plasamente sau cheltuieli în condițiile și limitele mandatului fiduciar;
- la instrucțiunea expresă a clientului, dar cu posibilitatea reținerii contravalorii onorariilor agreeate pentru activitățile fiduciare;
- în baza unei hotărâri judecătorești;
- în baza contractului de asistență juridică, pentru încasarea onorariilor legate de activitățile fiduciare desfășurate;
- în cazul în care este în curs o procedură execuțională privind bunurile sau fondurile administrate.

Avocatul nu are dreptul să retragă fonduri sau să efectueze plăți din contul fiduciar atunci când clientul i-a adus la cunoștință în scris opoziția sa.

Este permisă și încheierea unui contract de asistență juridică care să prevadă plata, în parte, a onorariului pentru activități fiduciare, condiționate de un eveniment care să aibă loc sau de un rezultat care să fie atins.

Avocatul are obligația să păstreze evidențe scrise ale tuturor operațiunilor efectuate în baza sau în legătură cu un mandat fiduciar (contracte, corespondență, rapoarte de evaluare, extrase de cont etc.). În cazul în care clientul solicită originalul acestor evidențe, avocatul este îndreptățit să păstreze fotocopii pe format de hârtie sau electronic.

Avocatul are obligația să păstreze cel puțin un registru sau un sistem echivalent de înregistrare care să arate separat, pentru fiecare client pentru care a desfășurat activități fiduciare:

- identitatea clientului pe seama căruia fondurile și/sau bunurile sunt primite și/sau administrate;
- un inventar al bunurilor primite respective rambursate și valoarea fondurilor primite și rambursate precum și data primirii și sursa fondurilor și bunurilor și data rambursării acestora sau al rezultatului administrării și valorificării acestora;
- operațiunile fiduciare efectuate cu indicarea datei, părților, valorii și tipului operațiunii.

Avocatul este obligat să înregistreze prompt fiecare tranzacție fiduciară și, în orice caz, nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la efectuarea lor.

Art. 108 din Statutul profesiei impune avocatului obligația de a păstra evidențele legate de activitățile fiduciare pe o perioadă de cel puțin 10 ani.

Având în vedere dispozițiile legale în materie (și ne referim aici atât la cele cuprinse în lege, cât și la cele cuprinse în Statutul profesiei) ni se pare necesar a face observația că activitățile fiduciare la care se referă normele legale trebuie să aibă o legătură de cauzalitate cu activitatea propriu-zisă de asistență și reprezentare, și ne gândim aici la necesitatea existenței unui contract de asistență juridică încheiat în conformitate cu normele legale¹⁶.

Subiect nr. 2

ADUNAREA GENERALĂ A BAROULUI. COMPONENTĂ. CONDIȚII DE ÎNTRUNIRE

Baroul este constituit din toți avocații dintr-un județ sau din municipiul București. Organele de conducere ale baroului sunt¹⁷:

- adunarea generală;
- consiliul;
- decanul.

Componentă. Adunarea generală este formată din toți avocații înscriși în tabloul baroului cu drept de exercitare a profesiei¹⁸.

Competențe. Adunarea generală are următoarele competențe¹⁹:

- stabilește măsuri pentru exercitarea profesiei în baroul respectiv, în limitele legii și ale statutului;
- alege și revocă decanul, membrii consiliului, membrii comisiei de cenzori și pe cei ai comisiei de disciplină. Decanul este ales pentru un mandat de 4 ani și poate fi reales o singură dată. Decanul se alege dintre avocații cu o vechime de minimum 8 ani în profesie;
- alege delegații baroului la Congresul avocaților;
- aprobă proiectul de buget al baroului și dă descărcare consiliului cu privire la activitatea și gestiunea sa.

¹⁶ A se vedea în același sens și, Tiberiu Savu, Ștefan Naubauer, „Comentariile noului cadru legal privind profesia de avocat”, Editura Universul Juridic, București, 2004, p. 21-22.

¹⁷ A se vedea: art. 48 din Legea nr. 51/1995; art. 314⁷ din Statutul profesiei de avocat, introdus prin Hotărârea U.N.B.R. nr. 6/2008.

¹⁸ A se vedea: art. 50 alin (1) din Legea nr. 51/1995; art. 68 din Statutul profesiei de avocat, astfel cum a fost modificat prin Hotărârea U.N.B.R. nr. 10/2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 511 din 31 iulie 2007 și Hotărârea U.N.B.R. nr. 6/2008 adoptată de Congresul Avocaților în ședința din 21 iunie 2008.

¹⁹ A se vedea art. 50 alin (2) din Legea nr. 51/1995.

Condiții de întrunire²⁰. Adunarea generală ordinară se întrunește anual, în primul trimestru, la convocarea consiliului baroului.

Convocarea se face prin afișare la sediul baroului, la sediul serviciilor de asistență din județ și prin publicare într-un ziar local cu cel puțin 15 zile înainte de data stabilită.

Adunarea generală extraordinară poate fi convocată de consiliul sau de comisia de cenzori ale baroului.

La cererea a peste o treime din totalul membrilor baroului consiliul este obligat să convoace adunarea generală extraordinară în termen de cel mult 15 zile de la primirea cererii. În acest caz procedura convocării va fi efectuată cu cel puțin 7 zile înainte de data stabilită.

Ședința adunării generale este condusă de decan împreună cu 5 membri aleși prin vot deschis de cei prezenți, dintre care unul va fi desemnat secretar. În caz de alegere sau de revocare a decanului ori a membrilor consiliului nici unul dintre aceștia nu va face parte din prezidiu, iar ședința va fi condusă de cel mai în vârstă membru prezent.

Adunarea generală este legal constituită cu participarea majorității membrilor săi.

În cazul în care numărul legal nu este întrunit, prezidiul adunării generale, de față cu cei prezenți, stabilește o nouă adunare generală în termen de cel mult 15 zile. Consiliul baroului are obligația să îndeplinească procedura convocării cu cel puțin 7 zile înainte de data fixată.

Adunarea generală convocată în aceste condiții este legal constituită cu participarea a cel puțin o treime din numărul total al membrilor săi.

Adunările generale de alegere a organelor de conducere a baroului sunt legal constituite numai cu prezența majorității membrilor baroului. Pentru Baroul București alegerea organelor de conducere a baroului se face prin desemnare de reprezentanți - electori, potrivit procedurii stabilite prin statutul profesiei.

Hotărârile adunării generale se iau cu votul majorității membrilor prezenți, în afară de cazurile în care legea prevede alt cvorum de ședință și de vot.

²⁰ A se vedea: art. 51 din Legea nr. 51/1995; Tiberiu Savu, Ștefan Naubauer, op. cit., p. 139.

Subiect nr. 3

ASISTENȚA JUDICIARĂ²¹

Potrivit Legii nr. 51/1995, astfel cum a fost modificată prin O.U.G. nr. 159/2008, barourile asigură **asistența judiciară** în următoarele forme:

a) în cauzele penale, în care apărarea este obligatorie potrivit dispozițiilor Codului de procedură penală;

b) în orice alte cauze decât cele penale, ca modalitate de acordare a ajutorului public judiciar, în condițiile legii;

c) asistența judiciară prin avocat, acordată la solicitarea organelor administrației publice locale.

În situații excepționale, dacă drepturile persoanei lipsite de mijloace materiale ar fi prejudiciate prin întârziere, decanul baroului poate aproba acordarea cu titlu gratuit a asistenței de specialitate juridică.

În situația în care, potrivit art. 11–19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă²², aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 193/2008, a fost încuviințată cererea de ajutor public judiciar sub forma asistenței prin avocat, cererea împreună cu **încheierea de încuviințare** se trimit de îndată decanului baroului din circumscripția acelei instanțe.

Decanul baroului sau avocatul căruia decanul i-a delegat această atribuție va desemna, în termen de 3 zile, un avocat înscris în Registrul de asistență judiciară, căruia îi transmite, odată cu înștiințarea desemnării, și încheierea amintită anterior. Decanul baroului are obligația de a comunica și beneficiarului ajutorului public judiciar numele avocatului desemnat. Beneficiarul ajutorului public judiciar poate solicita el însuși desemnarea unui anumit avocat, cu consimțământul acestuia, în condițiile legii.

Avocatul desemnat potrivit condițiilor legale să acorde ajutorul public judiciar nu poate refuza această sarcină profesională decât în caz de conflict de interese sau pentru alte motive justificate.

Refuzul nejustificat de a prelua cazul sau de a continua executarea constituie abatere disciplinară, în condițiile legii.

Refuzul nejustificat al beneficiarului sau renunțarea unilaterală și nejustificată a acestuia la asistența acordată de avocatul desemnat duce la încetarea ajutorului public sub forma asistenței prin avocat.

²¹ A se vedea art. 68, 68¹-68¹⁴ și 69 din Legea nr. 51/1995, astfel cum a fost modificată prin O.U.G. nr. 159/2008, publicată în M. Of. nr. 792 din 26 noiembrie 2008; a se vedea și, Ligia Dănilă, „Organizarea și exercitarea profesiei de avocat”, Editura C.H. Beck, București, 2007, p. 148 și urm.

²² Ordonanța de Urgență nr. 51 din 21 aprilie 2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă a fost publicată în M. Of. nr. 327 din 25 aprilie 2008.

Asistența extrajudiciară prevăzută la art. 35 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008²³, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 193/2008, se acordă de Serviciul de asistență judiciară constituit la nivelul fiecărui barou, pe baza unei cereri al cărei model se aprobă de Departamentul de coordonare a asistenței judiciare, care va cuprinde mențiuni privind obiectul și natura solicitării de asistență, identitatea, codul numeric personal, domiciliul și starea materială ale solicitantului și ale familiei sale, atașându-se înscrisuri doveditoare ale veniturilor acestuia și ale familiei sale, precum și dovezi cu privire la obligațiile de întreținere sau de plată. Cererea va fi însoțită și de o declarație pe propria răspundere a solicitantului, în sensul de a preciza dacă în cursul ultimelor 12 luni a mai beneficiat de ajutor public judiciar, în ce formă, pentru ce cauză, precum și cuantumul acestui ajutor.

Dovada stării materiale a solicitantului se face, în principal, cu următoarele documente:

- adeverință eliberată de autoritățile competente sau de către angajator, după caz, din care să rezulte veniturile profesionale ale solicitantului și ale celorlalți membri ai familiei supuse, potrivit legii, impozitului pe venit realizate în perioada prevăzută de legislația privind ajutorul public judiciar sau sumele încasate cu titlu de pensie, indemnizație de șomaj sau asigurări sociale și altele asemenea, încasate pe aceeași perioadă;
- livretul de familie și, după caz, certificatele de naștere ale copiilor;
- certificatul de persoană cu handicap al solicitantului sau al copilului, după caz;
- declarație pe propria răspundere din care să reiasă că solicitantul și ceilalți membri ai familiei nu beneficiază de alte venituri suplimentare;
- declarație pe propria răspundere privind situația patrimonială a solicitantului și a familiei sale;

²³ Potrivit **art. 35 din O.U.G. nr. 51/2008:**

„(1) **Asistența prin avocat poate fi și extrajudiciară și constă în acordarea de consultații, formularea de cereri, petiții, sesizări, inițierea altor asemenea demersuri legale, precum și în reprezentarea în fața unor autorități sau instituții publice, altele decât cele judiciare sau cu atribuții jurisdicționale, în vederea realizării unor drepturi sau interese legitime.** Asistența extrajudiciară trebuie să conducă la furnizarea unor informații clare și accesibile solicitantului, în conformitate cu prevederile legale în vigoare referitoare la instituțiile competente, și, dacă este posibil, la condițiile, termenele și procedurile prevăzute de lege pentru recunoașterea, acordarea sau realizarea dreptului ori interesului pretins de solicitant.

(2) Asistența extrajudiciară se acordă conform prevederilor Legii nr. 51/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare” (s.n.).